

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Dalí, cent anys | Al 1919, quan el pintor tenia catorze anys i era alumne de l'Institut (que llavors encara era conegut com a General y Técnico), va exposar per primera vegada obra seva. La mostra va tenir lloc al Teatre Municipal (actual Teatre-Museu Dalí), al saló de la Societat de Concerts (que hi tenia la seu). L'edifici havia estat projectat el 1850 per Roca i Bros, professor del centre que s'anomenaria Ramon Muntaner i en què Dalí estudiaria tot el batxillerat. L'efemèride va consistir en una mostra col·lectiva (també exhibien obra Bonaterra i Monturiol), i per primera vegada el nom del deixeble del catedràtic Juan Núñez va ser ressenyat per Josep Puig Pujadas a l'*Empordà Federal*, en un text titulat «L'impressionisme». Al 1961, quan Dalí va ser homenatjat per la ciutat de Figueres, va declarar que havia triat l'antic Teatre Municipal (llavors, en runes) per al seu futur museu perquè, a banda de ser on havia exposat per primera vegada, ell era «un pintor eminentment teatral».

>> Dalí, amb papers a la mà, en el temps de la mostra col·lectiva. (Font: INSTITUT RAMON MUNTANER)

Idiomes al cine | L'encomiable Cineclub Diòptria és actiu a Figueres des de 1996. Com és presumible, l'associació fomenta l'afició al cine a base, sobretot, d'oferir cada dijous al vespre la projecció d'una pel·lícula. Aquestes sessions, que acostumen a comptar amb la presència d'algú implicat en els

films (el director, algun actor...), són protagonitzades sovint per cintes de contrastada qualitat però que no arriben als circuits convencionals. Fa una dotzena d'anys que, amb la col·laboració de l'Escola Oficial d'Idiomes, Diòptria ofereix als estudiants, de franc i com a extensió de l'aprenentatge de les llengües que aprenen, projeccions de cinema d'autor i en versió original. La novetat d'aquestes classes «pràctiques» del centre és que tenen lloc al recentment reestrenat cine multisala Las Vegas. La primera projecció, el 7 de febrer, va ser *The Room*, considerada una de les pitjors pel·lícules que mai s'han rodat. Després dels films en anglès, se'n projectaran en alemany i en francès.

Assassinat al pantà | El pantà de Darnius-Boadella, situat al municipi de Darnius, va ser l'escenari d'un crim, que se suma al del pantà de Sau, en què dos joves van ser assassinats en unes circumstàncies que encara es desconeixen. L'home que va ser assassinat i que van trobar, amb dues grans pedres lligades al cos, dins del pantà de Darnius-Boadella, a l'Alt Empordà, era Vasili Korchagin, un rus que havia desaparegut a Llinars del Vallès. A la llunyana i siberiana ciutat de Krasnoïarsk, Vasili havia fet, amb molta fama, de mag, de vident, de sanador, de remeier, de saludador...; de curandero, vaja. Llàstima que al misteriós energetista esotèric el seu ofici no li va servir per preveure que li encomanarien una mica més que un mal d'ull i per protegir-se'n.

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

La història de la cobla | Un repàs per la història de les cobles ens porta a mitjans del segle XIX, quan la formació de Miquel Gich, de Torroella de Montgrí, va ser la primera d'aquestes característiques que va actuar a Barcelona, al Gran Teatre del Liceu. De fet, la formació de cobla va néixer a l'Empordà i va agafar molta popularitat perquè les composicions agradaven molt al

jovent de l'època i van tenir una repercussió semblant a la de les revolucions musicals populars que han tingut lloc al llarg del temps. Recentment, l'Espai Ter, de Torroella de Montgrí, ha organitzat un encertat cicle de concerts de cobla, a manera de ràpid recorregut per la història d'aquestes formacions i pel seu paper clau en la cultura popular i tradicional catalana. La Principal de la Bisbal, Metropol, Montgrins, Biflats i la Cobla Bisbal Jove (amb un component més educatiu) van protagonitzar un viatge de cinc concerts, al llarg dels quals van ser homenatjats els compositors torroellencs, com Pere Rigau i Vicenç Bou. Tot plegat, amb peces antigues i altres de més modernes, per mostrar una evolució que es va iniciar, segons molts experts, amb Pep Ventura, en *Pep de la Tenora*, i que va contribuir a transformar la cobla en el que és actualment, amb diferents aportacions, com ara l'allargament de la sardana i l'ampliació de la formació, incorporant-hi, per exemple, el contrabaix, entre altres instruments. Una pauta que, amb el temps, van seguir la resta de cobles.

>> La Cobla Els Montgrins, de Torroella de Montgrí, l'any 1827. Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPAI (VALENTÍ FARGNOLI).

La Gorga, 120 anys | Va ser el 13 de febrer de 1899 quan, a Palamós, la Sociedad Recreativa Centro Económico va inaugurar l'edifici on ara hi ha el centre cultural La Gorga. Les autoritats del municipi han decidit celebrar aquest 2019, doncs, els 120 anys d'existència de l'edifici, amb diverses activitats, com ara una exposició fotogràfica a l'exterior, basada en imatges que repassen la història d'aquest equipament, i la instal·lació d'una placa commemorativa. El dia en què es van iniciar les activitats commemoratives, va actuar la coral El Progrés, que ja havia actuat en la inauguració de La Gorga, el 1899. La Sociedad Recreati-

va Centro Económico era una entitat de caràcter popular creada l'any 1877. L'edifici de La Gorga va ser construït (les obres van durar un any) gràcies a una inversió de 77.500 pessetes, avançades com a préstec per Norbert Espinet, president honorífic de l'Orfeó El Progrés. S'hi celebraven balls, concerts, teatre, cinema i exposicions, i era la seu de diverses entitats. Més endavant, la part de baix de l'edifici va ser convertida en cinema, i a dalt s'hi va instal·lar la Casa de Cultura Municipal. Van ser dècades d'activitat intensa, però, amb el temps, com passava amb molts altres edificis culturals i recreatius, la instal·lació va quedar en desús. Ja en període democràtic l'edifici va ser rehabilitat i inaugurat tal com és ara, l'any 1996. Des d'ençà, La Gorga ha revifat i cada any hi passen centenars d'espectacles i milers d'espectadors. Un exemple de bona aposta pel patrimoni.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

El Casino de Tortellà ha fet 150 anys | El mes de gener d'enguany, es van fer actes diversos per commemorar una data ben significativa per a qualsevol institució: els cent cinquanta anys, en aquest cas de la fundació del Bar Casino, que continua actiu i ben arrelat a la vida de la població. És la seu del Montepio de Socors Mutus de Tortellà, i disposa, a més del bar, d'una gran sala de teatre i una terrassa jardí, amb uns grans plataners, on s'està a la fresca i es poden veure actuacions de tota mena, especialment els mesos d'estiu, que s'hi programen concerts. Apartada de l'eix que travessa la vall del Fluvià, la població és molt bonica i gaudeix d'un encant especial, amb algunes cases que tenen façanes historicistes, les quals són mostra d'un passat amb recursos. En altres èpoques, Tortellà, per la seva situació privilegiada, havia estat la vertadera capital de l'Alta Garrotxa, quan aquest territori estava molt habitat. El Casino és, doncs, un testimoni d'un passat actiu i encara viu.

Visitants a l'Alta Garrotxa | Continuem parlant de l'Alta Garrotxa. Al

cor d'aquesta subcomarca hi ha la vall i l'església de Sant Aniol d'Aguja, un dels indrets més interessants de la comarca, tant per la bellesa del camí i de l'entorn de l'esglesiola romànica com pels gorgs que forma la riera en diverses parts del seu recorregut. És un espai òptim per practicar el senderisme i l'escalada, i també per banyar-se en les seves fresques aigües. L'estiu és el període en què rep més visites, motiu pel qual l'accés motoritzat s'ha de regular a partir de Sadernes. Oix i Beget segueixen sent també dos pobles de gran atractiu, que acullen visitants d'arreu interessats a conèixer nuclis que conserven l'encant original, amb magnífiques construccions romàniques, especialment en el cas de Beget, on es venera una majestat del segle XII que és un atractiu únic.

Premi al Consorci d'Acció Social de la Garrotxa | Fa anys que es treballa a escala de país per aconseguir la transformació del model d'atenció social i sanitària i garantir una ajuda integrada, centrada en les persones. L'esperança de vida cada vegada és més elevada, la qual cosa implica noves situacions de vulnerabilitat, amb malalties cròniques i altres complexitats que necessiten l'atenció tant de les famílies com dels professionals de la salut i dels serveis socials. El Consorci d'Acció Social de la Garrotxa ha obtingut un premi, l'Aliança d'Hospitals Els Quatre Gats, a l'atenció integrada amb lideratge social. L'any 1996, ja va començar a treballar en el marc dels primers convenis de col·laboració entre salut i serveis socials per atendre situacions de complexitat. Amb l'aprovació, el 2013, del Pla Interdepartamental d'Atenció i Integració Social i Sanitària (PIAISS) s'ha avançat en el model col·laboratiu, i ara s'ha aconseguit un merescut reconeixement. Enhorabona.

>> Una imatge de Tortellà l'any 1920.

Font: ACGAX. SERVEI D'IMATGES. FONS JOSEP M. MELCIÓ PUJOL (VALENTÍ FARGNOLI).

EL GIRONÈS

Text i fotos > DANI VIVERN

El castell de Montjuïc, espai per descobrir | Entre flaires de primavera electoral i jornades de vaga a la catalana (no tancant gaire la paradeta però batent rècords de gent al carrer, com el de les 70.000 persones a Girona ciutat el dia 21 de febrer) el país va fent. Entra en els exemples de pragmatisme saludable la proposta de l'Ajuntament de Girona de transformar el castell de Montjuïc en un espai públic de referència cultural. Aquesta estructura defensiva ha estat analitzada en molts estudis acadèmics, i ha fet aparició en creacions literàries sobre els setges napoleònics a la ciutat. Però, a la pràctica, poca cosa s'havia fet fins ara per mantenir aquell espai en condicions. Els que ja tenim una edat recordem les barraques adossades a les seves parets, en les quals vivien precàriament les primeres famílies d'immigrants, a mitjan anys seixanta. És una bona notícia que el projecte de restauració de l'entorn (a cura de l'arquitecta Olga Felip) faci visitables aquells murs centenaris, i que estructures com la cisterna, que es transformarà en espai escènic, estiguin al servei dels ciutadans i a un cost força menor que el d'altres projectes de dubtós enlairament.

Matèria fosca... | Una certa foscor envolta la desaparició d'equipaments de la seu del projecte «Bloom», al Parc Científic i Tecnològic de la UdG. Aquest projecte va ser notícia el 2012, quan el FEDER (el Fons Europeu de Desenvolupament Regional), la UdG i la Diputació van invertir-hi 1,8 milions d'euros. S'engegava la idea iniciada per ERC en època del tripartit i que rebé posteriorment el suport de l'Ajuntament gironí, encapçalat per Carles Puigdemont. Se suposava que el «Bloom» havia d'aprofitar les tecnologies més avançades en tractament d'imatges, esdevenir un punt d'experimentació i difusió d'aquestes eines, i atreure empreses fins al punt d'autofinçar-se. A Girona, que en el fons som seguidors del seny planià, ens funciona més vendre la cosa tradicional dels dos plats i postres que no pas el 3D, sobretot si no veiem clar allò de «i tot això qui ho paga?». El cas és que després de sis anys l'experiment no ha funcionat, i ara l'enrenou no és només per qui ha pagat la festa sinó per